



**Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME**

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, fakss: 63601118, e-pasts: dome@ventspils.lv

LĒMUMS

2020.gada 13.novembrī

Ventspilī

Nr.161
(protokols Nr.22; 17.§)

Par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību
pašvaldības SIA „Ventspils siltums”

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Nemot vērā to, ka Ventspils pilsētas dome ir 100% kapitāla daļu turētāja pašvaldības SIA „Ventspils siltums” (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2015.gadā, pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) prasībām.

Atbilstoši VPIL 88.panta pirmajai daļai, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība - situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

VPIL 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Ventspils pilsētas pašvaldība ir veikusi attiecīgu izvērtējumu par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā (veicot juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu), kā arī konsultējusies ar Konkurences padomi un biedrību “Latvijas siltumuzņēmumu asociācija”. Rezultātā secināts, ka pašvaldības funkciju efektīvai izpildei un Kapitālsabiedrībai noteikto mērķu sasniegšanai ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā un Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā, jo tā atbilstoši pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem ar savu darbību pārvalda stratēģiski svarīgu īpašumu – siltumapgādes infrastruktūru un vienlaicīgi nodrošina tādas pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts un pašvaldības teritorijas attīstībai. Papildus jāņem vērā, ka

Kapitālsabiedrība savus pakalpojumus sniedz tirgus nepilnības apstākļos. Minētais pamatojams ar turpmāko.

Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekšminētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot līdzdalību pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Atbilstoši likumā „Par pašvaldībām” 15.pantā noteiktajam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, kas ir viena no cilvēku ikdienas pamatvajadzībām, tai skaitā siltumapgādi.

Minēto pašvaldības funkciju izpildē Ventspils pašvaldībā piedalās arī Kapitālsabiedrība. Tās vispārējais stratēģiskais darbības mērķis izriet no tiesību aktos noteiktajām pašvaldības funkcijām un pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem un tas ir – veicināt energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu un veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu centrālajā siltumapgādes sistēmā.

Attiecībā uz VPIL 88.pantā minētajiem priekšnoteikumiem publiskas personas darbībai privāto tiesību jomā, jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrības pārvaldītā, atbilstoši vides standartiem attīstītā un rekonstruētā Ventspils pilsētas siltumapgādes infrastruktūra (siltumtīkli, katlumājas) ir uzskatāma par stratēģiski nozīmīgu īpašumu pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, jo bez tās iedzīvotājiem nav iespējams nodrošināt drošus, kvalitatīvus un nepārtrauktus centralizētās siltumapgādes pakalpojumus, kas arī uzskatāmi par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem. Kapitālsabiedrībai ir licence siltumenerģijas pārvadei un sadalei līdz 2025.gada 30.aprīlim (SPRK Licence Nr. E23003), kā arī Kapitālsabiedrība ir reģistrēta siltumenerģijas ražotāju reģistrā un siltumenerģijas tirgotāju reģistrā.

No Ventspils pilsētas pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem „Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” un „Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam” izriet, ka centralizētā siltumapgāde ir viena no pašvaldības stratēģiski svarīgajām nozarēm. Saskaņā ar minēto attīstības plānošanas dokumentu, īstenojot siltumapgādes politiku Ventspils pilsētas pašvaldībā, Kapitālsabiedrībai noteiktie vispārējie mērķi un uzdevumi ir veicināt energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu (veicot centralizētās siltumapgādes avotu efektivitātes uzlabošanu un modernizāciju, siltumavotu tehniskā stāvokļa novērtēšanu remontdarbu precizēšanai, siltumenerģijas ražošanas, izmantojot atkritumu pārstrādē atgūto kurināmo, iespēju izpēti) un veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu centrālajā siltumapgādes sistēmā (veicot siltumtīklu rekonstrukciju un modernizāciju, pilnībā nomainot kanāla tipa cauruļvadus ar rūpnieciski izolētām caurulēm).

2011.gada 11.martā starp pašvaldību un Kapitālsabiedrību tika noslēgts Deleģēšanas līgums uz 10 gadiem par pašvaldības autonomajā kompetencē ietilpstošu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu (organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, tai skaitā siltumapgādi neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds).

Ņemot vērā, ka skaitliski lielākā daļa siltumenerģijas patērētāju ir iedzīvotāji, Kapitālsabiedrībai nepieciešams uzturēt augstu kvalitātes standartu, kas izriet arī no likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” mērķa - nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus pakalpojumus, kuru tarifi atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām. Kapitālsabiedrība uztur siltumapgādes infrastruktūras objektus, sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas nepārtrauktību, regulējamā nozarē noteikto pakalpojumu drošības prasību ievērošanu un darbinieku kvalifikācijas atbilstību.

Lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus pakalpojumus, kuru tarifi atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, Kapitālsabiedrība veikusi lielus kapitālieguldījumus, realizējot Eiropas Savienības līdzfinansētos projektus. Kopš 1992.gada,

kad tika uzsākta nokalpojušo siltumtīklu rekonstrukcija un nomaiņa, līdz 2018.gadam 100% siltumtrašu ir rekonstruētas ar rūpnieciski izolētām caurulēm. Maģistrālo siltumtrašu nomaiņas rezultātā nodrošināts stabils siltumapgādes sistēmas darbs un samazināti siltuma zudumi. Kapitālsabiedrība turpina strādāt pie darbības efektivitātes uzlabošanas, izmantojot skaitītāju attālināto nolasītāju sistēmu. Izveidotās sistēmas rezultātā ir samazinājušies siltuma zudumi siltumtīklā, ko nodrošina mērķtiecīga atgaitas temperatūras kontrole, kas savukārt, uzlabo pakalpojuma efektivitāti un klientu apmierinātību ar sniegto pakalpojumu.

Centralizētās siltumapgādes siltumavoti un siltumtrases pieder Kapitālsabiedrībai, līdz ar to jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai centralizētās siltumapgādes tirgū būtu nepieciešami lieli kapitālieguldījumi infrastruktūras izveidošanai un attīstīšanai, tādējādi citu dalībnieku, kas spētu nodrošināt sabiedrības intereses saņemt kvalitatīvus un nepārtrauktus centralizētās siltumapgādes pakalpojumus, nav identificēti. Kapitālsabiedrība darbojas ierobežotas konkurences apstākļos, jo tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu centralizētās siltumapgādes jomā Ventspils pilsētā tādā apjomā un kvalitātē kā to nodrošina Kapitālsabiedrība, līdz ar to VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punktam Kapitālsabiedrība sniedz pakalpojumus tirgus nepilnības apstākļos. Lielākā daļa Ventspils pilsētas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju un rūpniecisko uzņēmumu vēsturiski ir pieslēgta centralizētajai siltumapgādei un līdz ar to privātajam investoram nav lietderīgi veidot konkurējošu uzņēmumu jomā, kur izveidojies dabiskais monopols. Kapitālsabiedrības izveidoto infrastruktūru (siltumavoti un siltumtrases) nav iespējams atsavināt vai nodot lietošanā citam komersantam, jo tās izbūvei un attīstīšanai ir tikuši piesaistīti Eiropas Savienības finanšu instrumentu līdzekļi, saskaņā ar kuru nosacījumiem Kapitālsabiedrībai ir jānodrošina realizēto projektu ilgtspēja.

Savu viedokli par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā un ietekmi uz konkurenci Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā sniegusi arī Konkurences padome, kas informējusi, ka tai nav iebildumu pret pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā, atzīstot, ka Kapitālsabiedrības sniegtie pamata pakalpojumi – tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana (pārvade un sadale) – ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē. Atbilstoši Konkurences padomes viedoklim, pastāv pamats secināt, ka Kapitālsabiedrība, sniedzot tādus pakalpojumus kā – siltumenerģijas ražošana un tirdzniecība - darbojas tirgus nepilnības apstākļos. Savu viedokli ir sniegusi arī biedrība “Latvijas siltumuzņēmumu asociācija”, kuras ieskatā siltumapgāde ir stratēģiski svarīga nozare, jo nodrošina sabiedrisko pakalpojumu – centralizētu siltumapgādi, ko regulē speciāli normatīvie akti, nosakot īpašas prasības pakalpojuma sniegšanai, Kapitālsabiedrība darbojas nozarē, kam infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi ar ilgu atmaksāšanās laiku un tos Kapitālsabiedrība ir arī veikusi, realizējot Eiropas Savienības līdzfinansētos projektus, radot iespējas lielākam klientu skaitam pieslēgties pie centralizētās apkures sistēmas, tiek nodrošināts mazāks gaisa piesārņojums nekā tad, ja darbojas daudz mazas privātas katlumājas, kuru piesārņojošo darbību nereglamentē Latvijas normatīvie akti.

Ņemot vērā iepriekš minēto secināms, ka tvaika piegādes un gaisa kondicionēšanas pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi valsts un Ventspils pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, un Kapitālsabiedrībai ir būtiska lomu šo funkciju un pakalpojumu nodrošināšanai, tajā skaitā, lai nodrošinātu Ventspils pilsētas iedzīvotājiem nepārtrauktu un kvalitatīvu siltumapgādes pakalpojumu sniegšanu un pārvaldītu stratēģiski svarīgu īpašumu (siltumapgādes infrastruktūru) atbilstoši VPIL 88.panta pirmās daļas 3.punktam.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Ventspils pilsētas domes Ventspils pilsētas domes Ekonomikas un budžeta komisijas 2020.gada 1.oktobra ieteikumu, Likumības komisijas 2020.gada 11.novembra ieteikumu un Ventspils pilsētas domes Finanšu komitejas 2020.gada 12.novembra atzinumu,

**Ventspils pilsētas dome
nolemj:**

Saglabāt Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību pašvaldības SIA „Ventspils siltums”, ņemot vērā, ka īstenojas Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punkta nosacījumi.

Sēdes vadītājs,
Domes priekšsēdētāja 1.vietnieks
sadarbības jautājumos

G.Blumbergs